

حکم روزه برای مشاغل سخت و طاقت فرسا

احمد عدالتیان یکی از مسائلی که هنگام روزه داری و در ماه مبارک رمضان پیش می آید، گرفتن روزه برای افرادی است که مشاغل سخت دارند و باید کارهای فیزیکی سنگین انجام دهند یا در دماهای خیلی زیاد، در کنار آتش کار کنند و دیگر مشاغلی که سختی بسیار دارد. در اینجا حکم آن را مرور می کنیم. حکم کلی این مسئله، این است که اگر شغل و کار شخص، طوری است که روزه برای او ضرر دارد و اگر روزه بگیرد و کار کند، به بدن او ضرر می رسد، لازم نیست روزه بگیرد و روزه بر او واجب نیست. اما اگر بتواند با کارهایی مثل سحری مقوی خوردن یا کاهش فعالیت در روز یا موکول کردن کار به شب یا عوض کردن شغل در این ماه، یا مرخصی گرفتن یا تغییر دادن ساعت کار روزه را بگیرد، هر کدام از این راهکارها لازم است، باید انجام دهد تا بتواند روزه را بگیرد. صورت بعدی، زمانی است که روزه برای این افراد ضرر ندارد، ولی به خاطر مشکلاتی مثل کار فیزیکی سخت یا طولانی بودن روز یا شدت گرما، اتمام روزه برای این افراد طاقت فرساست و مشقت فراوان دارد که عادتاً تحمل پذیر نیست. این افراد باید از اول روز روزه بگیرند و وقتی دچار تشنگی یا ضعف شدید شدند که ادامه روزه بر آنان سخت یا مضر شد، می توانند آب یا غذا بخورند، ولی روزه شان باطل می شود و باید بعد از رمضان، تا قبل رمضان بعدی، قضایش را بگیرند. نکته مهم اینجاست که برخی مراجع مثل آیت الله سیستانی و آیت الله مکارم شیرازی می فرمایند: [این قبیل افراد] در خوردن به مقدار ضرورت، اکتفا کنند و در ادامه روز، چیزی نخورند و بعد از ماه مبارک رمضان هم باید قضای روزه را بگیرند؛ یعنی فقط به اندازه رفع کم تشنگی یا گرسنگی، حق دارند چیزی بخورند و بیشتر از آن، جایز نیست و تشخیص این مقدار نیز به عهده خود شخص است که خودش و شغلش را می شناسد.

شرح دعاهای روزانه

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِيهِ مِنَ الْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْكَ * وَاجْعَلْنِي فِيهِ مِنَ الْفَائِزِينَ لَدُنْكَ

وَاجْعَلْنِي فِيهِ مِنَ الْمُفْرَقِينَ إِلَيْكَ * يَا حَسَنًا يَا غَايَةَ النَّالِيَيْنِ

خدایا، مرا در این ماه از توکل کنندگان و از رستگاران نزد خود و از مقربان درگاهت قرار بده، به احسانت ای هدف جویندگان.

راز ارتباط شبکه های دعاها

علیرضا وکیل | حجت الاسلام والمسلمین واسطی در شرح دعای روز دهم ماه مبارک رمضان، به تبیین عمیق ارتباط مفهومی و شبکه ای ادعیه این ماه می پردازد و نقش توکل، فوز و قرب الهی را در رسیدن به سعادت حقیقی و درک احسان بی کران پروردگار، تبیین می کند. این دعا همچون قطعه ای از یک پازل بزرگ، مسیر بندگی را با محوریت اعتماد به مشیت الهی، روشن می سازد.

نقشه راهی جامع برای زندگی معنوی

دعاهای کوتاه ماه مبارک رمضان، یک حالت ربط مفهومی شبکه ای دارند. اگر به دعاهای روزهای قبل توجه کنیم، از روز اول تا نهم، هر یک به ابعاد متفاوتی از زندگی و ارتباط ملکی و ملکوتی ما می پردازند. این ادعیه با دیدگاه های خاص شبکه ای و چند جانبه و ابعاد گوناگون، کاملاً مشهود و جزو مزایای خاص دعاهای ما هستند. این ساختار نه تنها پیوند زمین و آسمان را برقرار می کند، بلکه دید افراد را نیز گسترش می دهد و انسان را به جنبه های مختلف حیات آگاه می سازد. این رویکرد به ما کمک می کند تا در طول زندگی به جوانب مختلف وجودی مان، توجه کنیم و در هر لحظه فعال باشیم.

توکل، فوز و قرب الهی

این دعا بر مفاهیم والایی تمرکز دارد: «اللهم اجعلنی فیہ من المتوکلین علیک، واجعلنی فیہ من الفائزین لدیک، واجعلنی فیہ من المقربین الیک، باحسانک یا غایه الطالبین.» این دعا سه رکن اساسی بندگی را پیش روی ما قرار می دهد.

توکل؛ واگذاری کارها به مسیر الهی

«خدایا! مرا از کسانی قرار بده که به تو توکل می کنند.» توکل به این معناست که انسان، کاری را از طریق که خداوند مشخص کرده است، انجام دهد و نتیجه آن را به او واگذارد. توکل به معنای تصمیم گیری بر اساس میل شخصی یا عمل کردن طبق هر قاعده و ابزاری که خودمان می پسندیم، نیست و سپس گفتن «توکلت علی الله»، بلکه توکل یعنی از محوریت تشخیص و حب و بیض خود خارج شویم، ببینیم حق و درست در این کار چیست و انجام آن را به مسیری واگذار کنیم که خدا تعیین کرده و به طرزیکه او گفته است. این یعنی از حوزه دانش محدود و حس محدود خودت، خارج شوی و واگذار کنی تا به نتیجه برسی و نگران این نباشی که اگر طبق نظر خود عمل نکنم، به نتیجه نمی رسم.

گشودن دروازه های سعادت با توکل

«خدایا، مرا از کسانی قرار بده که به سرنوشت خوب و مطلوب درکنار تومی رسند!» اگر گام توکل درست برداشته شود و امور بر اساس خواست الهی پیش برود، مسیر رسیدن به فوز، فلاح و رستگاری، فعال خواهد شد. توکل نقطه شروعی است برای باز شدن درهای سعادت و دست یافتن به مقصود نهایی در زندگی. هرگاه که انسان با توکل واقعی، اراده خود را با اراده الهی همسو کند، راه رسیدن به کامیابی و نیک بختی برای او هموار می شود.

قرب الهی؛ پله های نردبان توکل

«خدایا، در همان سرنوشت خوب هم، مراد نزدیک ترین جایگاه، کنار خودت قرار بده!» این مرحله، اوج ارتباط بنده با پروردگار است. توکل نه فقط انسان را در مسیر سعادت قرار می دهد، بلکه به واسطه آن، بنده به قرب الهی نائل می شود. هرچه انسان بیشتر توکل کند، یعنی از اراده خودش خارج شود و کار را به اراده الهی واگذارد، نردبان توکل، ارتفاع می گیرد. انسان، اراده الهی را پیدا می کند و آن را با اراده خودش جایگزین می کند. این فرایند مستمر، انسان را به سمت قرب الهی و مراتب نزدیک شدن به خداوند بالا می برد و او را به مرتبه ای می رساند که نه تنها در راه سعادت است، بلکه در بالاترین جایگاه های قرب قرار می گیرد.

احسان؛ فراسوی لطف

«به احسانت!» احسان چیزی بیش از لطف و فضل الهی است. احسان به معنای فراهم آوردن تمام امکانات و شرایط با نهایت لطف و قرار دادن آن در اختیار ماست. این فضایی است که خداوند با جود و کرم بی نهایتش، همه چیز را برای بنده مهیا می سازد تا او بتواند در مسیر کمال و قرب، حرکت کند. احسان الهی، تجلی تمام و کمال لطف پروردگار است که هیچ کم و کاستی در آن نیست و بستر مناسبی برای رشد و شکوفایی معنوی فراهم می آورد.

مقصد نهایی تمام جویندگان!

«ای کسی که تو هدف همه حرکت ها و انسان ها هستی!» خداوند غایت همه طالبان، معنای حقیقی زندگی و مقصد نهایی تمام جست و جوگران است. این بخش از دعا، آفراری است به این حقیقت که همه انسان ها در نهایت به دنبال او می گردند و برای اتصال به او تلاش می کنند. ما از خداوند می خواهیم که این حقیقت را همیشه در پیش چشمانمان قرار دهد و به ما توفیق دهد تا کارهایمان را از مسیری که او می خواهد، انجام دهیم. این جمله، یادآوری می کند که هدف نهایی تمامی اعمال و نیات ما، باید رسیدن به ذات اقدس الهی و درک حضور بی انتهای او باشد.

شنبه

۱۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

۱۳۴۴

شهر آرا جلوه هایی از سیره تاریخ ساز ام المؤمنین، حضرت خدیجه کبری (س) را بررسی می کند

استقامتی از جنس ایمان

گفت و گو

آمنه مستقیم؛ در مرور اتفاقات شگرف تاریخ که نقطه عطف تحولات بنیادین شده اند، همیشه اولین ها بیشترین تأثیر را داشته اند؛ مثل حضرت خدیجه (س)، اولین بانویی که به پیامبر (ص) و رسالتش ایمان آورد و در این ایمان و باور، صرفاً به دل و زبان بسنده نکرد، بلکه با جان و مال و آبرو و اعتبار خویش به میدان آمد و مرزهای ایثار را با همت زنانه خود جابه جا کرد. دهمین روز از ماه مبارک رمضان، سالروز رحلت این حامی بزرگ نبی خاتم (ص) است. به این مناسبت با حجت الاسلام والمسلمین حسین جوشقانیان، مدیر مؤسسه ملی روایت سیره شهدا و عضو جامعه نخبگان برتر تبلیغ و کارشناس مذهبی، گفت و گو کرده ایم.

کسی که مرزهای ایثار را جابه جا کرد

حضرت خدیجه (س) در عصر جاهلیت قبل از اسلام، در فضای اجتماعی اقتصادی حضور می یافت و به کشورهای یمن، حبشه، حجاز، مصر و شام تردد داشت و تجارت می کرد، در حالی که در اقله غنث قرار داشت.

حضرت خدیجه (س) در عصر جاهلیت قبل از اسلام، در فضای اجتماعی اقتصادی حضور می یافت و به کشورهای یمن، حبشه، حجاز، مصر و شام تردد داشت و تجارت می کرد، در حالی که در اقله غنث قرار داشت.

حجت الاسلام والمسلمین جوشقانیان:

از قله های سیره حضرت خدیجه (س)، تاب آوری در پرتوی باور به توحید است. او به تاریخ یاد داد که اگر ایمان ما قوی باشد، دشمن نمی تواند در ما نفوذ و رسوخ کند

معلم تاب آوری در پرتوی توحید

از قله های سیره حضرت خدیجه (س)، تاب آوری در پرتوی باور به توحید است. او به تاریخ یاد داد که اگر ایمان ما قوی باشد، دشمن نمی تواند در ما نفوذ و رسوخ کند، همان چیزی که امروز رئیس جمهور آمریکا را مستأصل کرده است که چرا با این همه فشار ایران عقب نشینی نمی کند. او نمی داند که اینجا ایران است؛ کانون اهل بیت (ع)، جایی که ایمان و غیرت توحیدی بر هر عده و عده و سلاح و تهدیدی برتری دارد و آن خدایی که به واسطه تار عنکبوت، جان پیامبر (ص) را حفظ کرد، ما را هم حمایت و کمک می کند.

عقب نمی نشست

مهم ترین ویژگی حضرت خدیجه (س)، این بود که در مواجهه با خطر، عقب نشینی نمی کرد و به تعبیر آیه ۵۴ سوره مائد، «وَلَا يَخَافُونَ أَلْمَةً» سرنوشت احدی باعث نمی شد که از موضع حق خود عقب نشینی کند. حضرت خدیجه (س) می دانست که اگر به پیامبر (ص) بلبه بگوید، سالیان سال در تبعید و شکنجه و تحریم و ملامت و تهمت خواهد بود، اما با شکستن جو سنگین و مخوف جاهلیت، همراه با امیر المؤمنین (ع)، در کنار رسول خدا (ص) ایستاد. مهم آنکه این همراهی فقط با مال نبود، بلکه عمر، شأن، آبرو، اقتصاد و وجاهت خود را به میدان آورد و همه را پای پیامبر (ص) گذاشت.

طاهره بود و عقیفانه می زیست

حضرت خدیجه (س) از بزرگ ترین شخصیت های تاریخ اسلام است. در مقطعی که پیامبر (ص) مأموریت داشتند اسلام را پایه گذاری کنند، بی شک نیازمند یارانی بودند که در آن فضای سنگین حجاز و کارشکنی قریش، ایشان را همراهی کنند. از مهم ترین این افراد، شخصیت بی نظیر حضرت خدیجه (س) بود، بانویی که با وجود جاهلیت کهن و وحشتناک حاکم بر حجاز و وضعیت بسیار بد زنان، شخصیت و جایگاهی فوق العاده ممتاز داشت؛ در همان جامعه جاهلی به عفاف و باهتار شناخته می شد و به «طاهره» شهرت یافته بود و در لجنزار جاهلیت، عقیفانه می زیست.

از نقش تاریخی زنان، رونمایی کرد

شأن و جایگاه ویژه حضرت خدیجه (س) را با حدیث پیامبر (ص) بهتر می توان درک کرد که فرمودند: «ای خدیجه! خدا در روز، چندین نوبت به تو افتخار می کند.» و در ادامه می فرمایند: «خدا هر روز چندین نوبت به تو به خاطر عفاقت، افتخار می کند.» حضرت خدیجه (س) در جایگاه زن بودن، تمام حدود و تعویض مربوط به زن بودن از نگاه خدای متعال را رعایت می کرد. او در وانفاسی جاهلیت در کمال عفت بود و با آنکه مال التجاره فراوان داشت، ذره ای دچار فخر و مباهات و غرور و نخوت و گناه نشد. حضرت خدیجه (س) ثابت کرد که زن در مقام زن بودن خود، می تواند بسیار اثرگذار باشد، چنان که زنان مادر پیروزی، انقلاب اسلامی، دفاع مقدس و دیگر بزرگانها، چنین بودند.

از تهدید و تحریم، ترس نداشت

حضرت خدیجه (س) با وجود همه شماتت ها و ملامت ها، فقط چشم به پیامبر (ص) داشت و همه چیز خود را فدای ایشان کرد. این اقدام، تبعات داشت و ایثار آن بانو، با تحریم کفار و مشرکان همراه شد و کار را به محاصره اقتصادی در شمش ابیطالب کشاند. این در حالی بود که ایشان چند هزار شتر داشت و چند صد کارگر و نیرو تحت فرمانش بودند و با اینکه یک زن بود، جوانمردانه و همراه با درایت و عقل معاش و شجاعت در عرصه اجتماع حضور می یافت، اما برای اسلام و پیامبر (ص) از همه آن ها گذشت. مهم آنکه اقتصاد ایشان هم از ربا، دروغ و فریب به دور بود و بر فقرزدایی و محرومیت زدایی و دستگیری از دیگران، استوار بود.

در اوج ولایتمداری

حضرت خدیجه (س) در ولایتمداری نیز در اوج بود و وقتی پیامبر (ص) به ایشان فرمودند: «خدای متعال اراده کرده است علی بن ابیطالب ولی و مولای تو باشد.» در پاسخ عرض کرد: «با همه وجودم با او بیعت کردم، او مولای من است.» او نشان داد که زن، شخصیت دوم در دین اسلام یا سایر ادیان نیست، بلکه اگر ایمان داشته باشد، بر تارک هستی می درخشد، منتها اقتضات ساختاری زن، این گونه است که در عرصه های رهبری، راهبری، پیامبری و امامت نباشد، بلکه می تواند کمک و مددکار باشد. حضرت خدیجه (س) به زیبایی تمام، در تمام مأموریت ها و انتخاب ها، اصلح را برگزید و به ما راه و مسیر را در مواجهه با جاهلیت های امروز نشان داد.

رمز پیروزی مؤمنان بر دشمنان

آیت الله علم الهدی با اشاره به نمونه های معاصر از جمله شکست مفتضحانه آمریکا در طیس، تصریح کرد، دشمنان با همه توان محاسباتی خود، وقتی قدرت خدا را در نظر نگیرند، نقشه هایشان نقش بر آب می شود. خداوند همان خدای قادر و توانمند است و اگر مؤمنان به او ایمان داشته باشند، می توانند باطمینان بگویند «حسبنا الله ونعم الوکیل».

وی در عین حال هشدار داد که توکل بر خدا هرگز به معنای ترک تلاش و کنار گذاشتن تدبیر نیست. مؤمن وظیفه دارد ضمن کسب آمادگی های لازم، با تمام قدرت در برابر دشمن بایستد و از باورهای خود دفاع کند.

نماینده ولی فقیه در خراسان رضوی با تأکید بر اینکه قدرت الهی تنها شامل حال «جبهه حق» می شود، بیان کرد: برای آنکه مشمول این یاری شویم، باید در جبهه خدا باشیم، نشستن در خانه و بی طرف ماندن، ما را از این جبهه دور می کند.

امام جمعه مشهد مقدس در پایان، ترویج خداسستیزی، توهین به مقدسات و قرآن را، بخشی از نقشه دشمن برای قطع عنایت الهی از جامعه و سلطه بر مسلمانان دانست و با استناد به آیات قرآن، پایداری و پیروزی را در گرو ایمان راسخ و توکل بر خداوند معرفی کرد.

حسین ابراهیمی | نماینده ولی فقیه در خراسان رضوی در ادامه سلسله جلسات تفسیر در ماه مبارک رمضان، با اشاره به درس های ماندگار جنگ احد، «خدا باوری» را رمز پیروزی ملت های مؤمن در برابر توطئه های دشمنان دانست و تأکید کرد: دشمنان برای سلطه بر جوامع اسلامی، در صدد ترویج «خداسستیزی» و جدا کردن مردم از خدا هستند.

آیت الله سید احمد علم الهدی در این جلسه، به تفسیر آیات ۱۷۲ و ۱۷۳ سوره آل عمران پرداخت و گفت: این آیات، تجربه ای گران بها از صدر اسلام را روایت می کنند که پس از جنگ احد رخ داد؛ زمانی که مسلمانان مجروح و خسته، بار دیگر فرمان جهاد را لبیک گفتند.

امام جمعه مشهد با شرح حوادث پس از جنگ احد، به صحنه ای اشاره کرد که منافقان با شایعه پراکنی، روحیه مسلمانان را تضعیف کرده بودند. در این میان، خیر تجمع مجدد سپاه قریش در منطقه «حمره الاسد» برای حمله شبانه به مدینه، هراس تازه ای ایجاد کرد. در چنین شرایط بحرانی، پیامبر اکرم (ص) فرمان آماده باش دادند و از مجاهدان مجروح احد، خواستند تا برای مقابله با دشمن حرکت کنند.

آیت الله علم الهدی با اشاره به نزول آیه «الَّذِينَ اسْتَجَابُوا

تدبر

